

PHẦN BA

CÁC NỘI DUNG KHÁC

1. HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG SÁCH GIÁO VIÊN MÔN MĨ THUẬT LỚP 2

1.1. Kết cấu sách giáo viên môn Mĩ thuật lớp 2

Mỗi bài học trong SGK *Mĩ thuật 2* được thiết kế thành một kế hoạch dạy học cụ thể, tương ứng với SGK *Mĩ thuật 2*. Mỗi kế hoạch dạy học trình bày các nội dung sau:

- Chủ đề/Tên bài/Số tiết.
- Mục tiêu HS cần đạt.
- Chuẩn bị.
- Các hoạt động.

Trong mỗi kế hoạch dạy học gồm có 5 hoạt động thống nhất với các hoạt động học được trình bày trong SGK là: *Khám phá* → *Kiến tạo kiến thức – kĩ năng* → *Luyện tập – Sáng tạo* → *Phân tích – Đánh giá* → *Vận dụng – Phát triển*.

Mỗi hoạt động thường bao gồm các nội dung sau:

- + Tên hoạt động.
- + Nhiệm vụ của GV: Đưa ra nhiệm vụ trọng tâm mà GV cần thực hiện trong hoạt động.
- + Gợi ý cách thức tổ chức: Gợi ý cách thức, các bước tiến hành hoạt động.
- Câu hỏi gợi mở: Đưa ra hệ thống câu hỏi GV có thể sử dụng để gợi mở cho HS trong quá trình tổ chức hoạt động dạy học Mĩ thuật.
- Tóm tắt (để HS ghi nhớ): Tóm tắt, chốt lại các kiến thức, kĩ năng của mỗi hoạt động/bài học mà HS cần nắm được.

Trong các hoạt động thì hoạt động *Vận dụng – Phát triển* là hoạt động mang tính gợi mở cho HS vận dụng và tiếp tục sáng tạo trên cơ sở các kiến thức, kĩ năng của bài học mĩ thuật vào các hoạt động, bài học tiếp theo hoặc kết nối mĩ thuật với cuộc sống.

1.2. Hướng dẫn sử dụng sách giáo viên hiệu quả

Để sử dụng sách giáo viên Mĩ thuật có hiệu quả, GV cần nghiên cứu kĩ để nắm vững các nội dung của sách giáo viên Mĩ thuật.

Cấu trúc của sách giáo viên Mĩ thuật gồm 2 phần như sau:

- **Phần thứ nhất: Một số vấn đề chung về dạy học môn Mĩ thuật lớp 2.**

Phần này giúp cho các GV mĩ thuật hiểu được những nội dung cơ bản sau:

- + Tổng quan về Chương trình môn Mĩ thuật lớp 2.
- + Giáo dục mĩ thuật nhằm phát triển năng lực, phẩm chất HS.
- + Đánh giá trong dạy học Mĩ thuật.
- + Giới thiệu SGK môn Mĩ thuật lớp 2 (cấu trúc SGK; mô hình nhận thức; cấu trúc kế hoạch bài học cụ thể trong sách *Hướng dẫn dạy học Mĩ thuật 2* dành cho GV).

– Phần thứ hai: Hướng dẫn thực hiện các bài học cụ thể.

Phần này hướng dẫn GV thực hiện các bài học cụ thể trong SGK *Mĩ thuật 2*.

Nội dung SGK *Mĩ thuật 2* được biên soạn theo các chủ đề đã định hướng trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018 môn Mĩ thuật.

Các bài học trong SGK *Mĩ thuật 2* được biên soạn theo hướng mở, không đóng khung vào thứ tự chủ đề để GV và nhà trường linh hoạt xây dựng kế hoạch dạy học phù hợp với thực tế địa phương. Tuy vậy, để đảm bảo tính liên kết hoạt động và hệ thống nội dung, hình thức thể hiện các dạng bài mĩ thuật trong chủ đề thì có thứ tự các bài trong mỗi chủ đề, xây dựng kế hoạch dạy học cho phù hợp với điều kiện thực tế về thời gian, hoàn cảnh, kinh tế, văn hoá, xã hội của địa phương, phù hợp với điều kiện chuẩn bị dụng cụ, vật liệu cho bài học của GV và HS.

SGK *Mĩ thuật 2* được thể hiện lồng trong SGK *Mĩ thuật 2*, giúp các GV thuận tiện sử dụng trong xây dựng kế hoạch dạy học và tương tác với HS trong các hoạt động. Các ví dụ, hình ảnh minh hoạ, hệ thống câu hỏi trong từng hoạt động của các bài học chỉ là những gợi ý giúp cho các GV tổ chức tiến trình bài học. GV có thể linh hoạt vận dụng, điều chỉnh các hoạt động trước, sau không theo trình tự trong SGK, bổ sung hình ảnh minh hoạ, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học, vật liệu thay thế sao cho phù hợp với điều kiện cụ thể ở từng lớp học và với năng lực thực tế của HS để đáp ứng mục tiêu của chủ đề và mục tiêu của từng bài học trong chủ đề.

Ví dụ: SGK *Mĩ thuật 2* bài *Những con vật dưới đại dương* (gồm 2 trang đôi):

BÀI 2 Những con vật dưới đại dương

Dụng cụ cần dùng

Nhận biết về đẹp của các con vật dưới đại dương
Quan sát hình ảnh và cho biết:
– Hình dáng, màu sắc và đặc điểm riêng của mỗi con vật.
– Chia sẻ về con vật mà em biết.

Ảnh: Nguyễn Shutterstock.com

Cách vẽ con vật dưới đại dương
Quan sát và nêu cách vẽ con vật dưới đại dương theo gợi ý dưới đây.

1. Vẽ hình con vật bằng nét.

2. Trang trí bằng các chấm, nét, màu.

3. Vẽ nền để hình con vật thêm sinh động.

Bạn nhớ nhé!

Kết hợp hình với chấm, nét, màu có thể diễn tả được đặc điểm và hình dáng của một số loài vật dưới nước.

Vẽ con vật dưới đại dương mà em thích
 - Nhớ lại hình dáng, đặc điểm của con vật dưới đại dương mà em thích.
 - Vẽ con vật dưới đại dương theo ý thích bằng các chấm, nét, màu.

Mình họa: Huy Hoàng

Trưng bày sản phẩm và chia sẻ
 Nếu cảm nhận của em về bài vẽ yêu thích:
 - Hình dáng, màu sắc của con vật dưới đại dương.
 - Các chấm, nét, màu có trong bài vẽ.

Xem tranh của họa sĩ
 Khám phá cách tạo chấm, nét, hình, màu trong tranh của họa sĩ.

Trích đoạn: Tranh ghép gốm trang trí Nhà Gương ở công viên Thống Nhất, Hà Nội
 Tác phẩm đạt giải Bạc. Cuộc thi Thiết kế Quốc tế năm 2018
 Tác giả: Nguyễn Thu Thủy

Bạn thấy đấy!

Có nhiều cách tạo chấm, nét, màu để tạo hình và trang trí con vật sống dưới đại dương.

Vở bài tập Mĩ thuật 2 (1 trang đôi):

BÀI 2 Những con vật dưới đại dương

1. Vẽ màu vào các con vật sống dưới đại dương.

2. Vẽ và trang trí con vật dưới đại dương em yêu thích vào trang bên.

Tự đánh giá bài tập của em.
 (Đánh dấu sao có ngôi sao tương ứng)

★★★★ Hoàn thành tốt

★★★ Hoàn thành

★ Chưa hoàn thành

Sách giáo viên Mĩ thuật 2 (gồm 2 trang đôi):

BÀI 2 Những con vật dưới đại dương

2 tiết

CHUẨN BỊ

- PS: Giấy vẽ, bút chì, tẩy, màu vẽ,...
- SV: Ảnh, tranh về các con vật dưới đại dương

HĐ1 KHÁM PHÁ
Nhận biết vẻ đẹp của các con vật dưới đại dương

Nhiệm vụ của GV:
Tạo cơ hội cho HS quan sát hình ảnh để nhận biết đặc điểm của các con vật sống dưới đại dương.

Gợi ý cách tổ chức:

- Giới thiệu hình ảnh của loài vật sống trên cạn và sống dưới đại dương để HS so sánh.
- Yêu cầu HS quan sát, nêu tên các loài vật sống dưới đại dương và mô tả hình dáng, màu sắc, đặc điểm của chúng.
- Khuyến khích HS kể thêm những con vật sống dưới đại dương mà các em biết.
- Hỏi của bài để HS suy nghĩ và trả lời.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Trong những hình trên, hình nào là hình ảnh của con vật sống dưới đại dương?
- Trong các con vật đó, em thích con vật nào? Vì sao?
- Con vật em thích có hình dáng, màu sắc và loại mắt như thế nào?
- Ngươi những con vật trên, em còn biết những con vật nào sống dưới đại dương?

MỤC TIÊU:

- Chia được vẻ đẹp phong phú, đa dạng về hình, màu của các con vật dưới đại dương.
- Vẽ và trang trí được con vật dưới đại dương.
- Nhà được các từ ngữ từ biển cả: tôm, cá, mực, mực trong về hình và trang trí.
- Vẽ tranh minh họa ý tưởng: gỏi ghẹ, bèo và môi trường biển.

Gợi ý cách tổ chức:

- Yêu cầu HS quan sát hình ở SGK (trang 11), thảo luận để nhận biết các bước thực hiện bài vẽ.
- Gợi ý để HS nhắc lại và cùng ghi nhớ các bước thực hiện bài vẽ và cùng nhớ sử dụng các loại chấm, nét, màu để trang trí con vật.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Hình con vật được vẽ ở vị trí nào trên trang giấy? Tô bay như thế?
- Có thể vẽ con vật bằng chấm, nét gì?
- Các chấm, nét được vẽ và trang trí trên con vật như thế nào?
- Ngươi hình con vật, em có hình ảnh gì để bức tranh thêm sinh động?
- Màu sắc trong tranh em vẽ thêm để chúng được đẹp và như thế nào?
- ...?

HĐ2 KIẾN TẠO KIẾN THỨC - KĨ NĂNG
Cách vẽ con vật dưới đại dương

Nhiệm vụ của GV:
Khuyến khích HS quan sát hình minh họa trong SGK, thảo luận để nhận biết cách vẽ con vật dưới đại dương và sử dụng các chấm, nét, màu để trang trí.

TÓM TẮT ĐỂ HS GHI NHỚ:
Kẻ hình hình vỏ ốc, nét, màu để thể hiện và được đặc điểm và hình dáng của con vật sống dưới đại dương.

32

33

HĐ3 LUYỆN TẬP - SÁNG TẠO
Vẽ con vật dưới đại dương mà em thích

Nhiệm vụ của GV:
Khuyến khích và hỗ trợ HS thao tác thực hiện bài vẽ theo ý thích.

Gợi ý cách tổ chức:

- Gợi ý HS hình dáng về hình dáng, màu sắc của con vật dưới đại dương mà các em yêu thích.
- Khuyến khích HS lựa chọn các loại nét và màu da dạng để trang trí con vật.
- Hướng dẫn và hỗ trợ HS các kĩ năng và kiến thức khi cần thiết, phù hợp với năng lực của HS.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Em chọn con vật nào sống dưới đại dương để vẽ? Con vật đó có hình dáng, màu sắc như thế nào?
- Em sẽ trang trí những nét, màu nào cho con vật em thích?
- Em có thể vẽ thêm gì cho phần nền của bài vẽ?
- ...?

Lưu ý:

- Gợi ý HS sử dụng các loại nét đa dạng, màu để làm nổi bật con vật biển sinh động.
- Khuyến khích HS vẽ thêm các hình sóng biển, sóng nước, bong bóng... cho phần nền của bài vẽ thêm sinh động.

HĐ3 VẬN DỤNG - PHÁT TRIỂN
Xem tranh của họa sĩ

Nhiệm vụ của GV:
Khuyến khích HS quan sát bức tranh trong SGK để chia sẻ được kết quả trong tạo hình, cách sử dụng chấm, nét, màu của họa sĩ.

Gợi ý cách tổ chức:

- Cho HS quan sát bức tranh ở SGK (trang 13).
- Nêu câu hỏi gợi ý để HS thảo luận.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Bức tranh của họa sĩ miêu tả các con vật nào?
- Hình dáng của con vật có gì đặc biệt?
- Bức tranh có những nét, chấm, màu nào?
- ...?

HĐ4 PHÂN TÍCH - ĐÁNH GIÁ
Trưng bày sản phẩm và chia sẻ

Nhiệm vụ của GV:
Hướng dẫn HS tổ chức trưng bày bài vẽ và chia sẻ.

Gợi ý cách tổ chức:

- Yêu cầu HS trưng bày bài vẽ.
- Hướng dẫn HS giới thiệu, trình bày bài vẽ với các bạn, nêu cảm nhận về hình dáng, màu sắc của con vật dưới đại dương.
- Nêu câu hỏi cho HS thảo luận để nhận biết được vẻ đẹp trong cách kết hợp các loại chấm, nét, màu của tranh bài vẽ.

CÂU HỎI GỢI MỞ

- Em ấn tượng về bài vẽ nào? Vì sao?
- Bài vẽ của bạn vẽ con vật nào dưới đại dương?
- Những chấm, nét, màu nào được tập hợp nhiều trong bài vẽ?
- Bài vẽ của bạn khác bài vẽ của em ở điểm gì?
- Em thích nhất chi tiết gì ở bài vẽ của bạn? Em vẽ cái gì?
- Em còn muốn thêm chi tiết gì ở bài vẽ của mình hoặc của bạn?
- ...?

TÓM TẮT ĐỂ HS GHI NHỚ:
Có nhiều cách vẽ chấm, nét, màu để tạo hình và trang trí con vật sống dưới đại dương.

34

35

Để sử dụng SGK hiệu quả, GV cần lưu ý một số điểm sau:

- Nắm vững các kĩ thuật thể hiện của Mĩ thuật tạo hình, Mĩ thuật ứng dụng và phương pháp tổ chức để vận dụng linh hoạt trong các chủ đề/bài học sao cho các hoạt động trong từng bài, các bài trong từng chủ đề có sự liên kết với nhau về nội dung hoặc về các hình thức mĩ thuật. Có thể cho HS bắt đầu bài học bằng hình thức quan sát thực tế hoặc tưởng tượng hay nhớ lại kiến thức, kĩ năng, kinh nghiệm cá nhân để trải nghiệm, khám phá kiến thức, hình thành kĩ năng mới.
- Động viên, khuyến khích, hỗ trợ kịp thời để giúp HS phát triển năng lực, phẩm chất, phát huy thế mạnh cá nhân trong học tập Mĩ thuật và hợp tác tốt với bạn, với GV trong quá trình học tập.
- Cuối mỗi bài học, tùy điều kiện lớp học, GV cần tổ chức, hướng dẫn, gợi mở cho HS trưng bày, giới thiệu, chia sẻ về sản phẩm theo hình thức phù hợp với khả năng, ý tưởng của các em.
- Đánh giá kết quả học tập của HS trong cả quá trình hoạt động và qua sản phẩm theo năng lực sau mỗi hoạt động dựa vào gợi ý trong sách giáo viên.
- Tùy điều kiện thực tế, GV mĩ thuật có thể phối hợp với các lực lượng khác để tổ chức các hoạt động dạy học Mĩ thuật hiệu quả (*Ban giám hiệu, GV chủ nhiệm, các GV bộ môn khác, cha mẹ HS,...*). Có thể xây dựng phòng học Mĩ thuật (hoặc học tại lớp) với đầy đủ đồ dùng, phương tiện học tập chung cho HS để các em có ý thức tập thể, ý thức trách nhiệm trong việc cùng nhau bảo quản, giữ gìn, sử dụng và sử dụng tiết kiệm đồ dùng, sản phẩm, ý thức chia sẻ và giúp đỡ nhau,...
- Thường xuyên cập nhật thông tin, bổ sung những kiến thức tự nhiên, xã hội,... có liên quan tới các bài học Mĩ thuật. Sinh hoạt chuyên môn theo cụm trường, chia sẻ với các đồng nghiệp những kinh nghiệm dạy học thực tế để phát triển năng lực chuyên môn và nghiệp vụ sư phạm của bản thân.

Ngoài các hoạt động chính, trong SGK còn có thêm phần mở rộng với mục đích gợi ý thêm cho GV một số hoạt động cho những lớp có nhiều HS khá, giỏi, hoặc làm phong phú thêm các hình thức tổ chức bài học.

Với các lớp học 2 buổi/ngày, GV có thể lập kế hoạch bổ sung, tổ chức cho HS tham gia các hoạt động cá nhân hoặc hoạt động nhóm theo yêu cầu tiếp nối trong vở bài tập và phát triển ý tưởng mở rộng theo bài học ở buổi 1 mà không cần phải soạn một bài mới. Ví dụ: thể hiện hình thức mĩ thuật khác với cách đã thực hiện, hợp tác nhóm để tạo sản phẩm chung, sử dụng sản phẩm mĩ thuật của buổi học trước để kể chuyện, sắm vai, trưng bày, giới thiệu và chia sẻ cảm nhận để phát triển kĩ năng thuyết trình,...

Trong phần cuối của một số bài, thường có thêm một số phụ lục, học liệu để GV tổ chức đánh giá, kết nối với gia đình, theo dõi quá trình rèn luyện của HS. Những phụ lục này đều được cập nhật đưa lên website: <http://sachthietbigiaoduc.vn> để GV thuận tiện khi sử dụng.

Cuối SGK có một số bài viết về một số tác giả, tác phẩm tiêu biểu được giới thiệu trong SGK để GV có thêm tư liệu mở rộng kiến thức cho HS.